

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם ארז פורת - שופט

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, רס"ן מרק פרי)

נגד

ק/XXX רס"ל ש' א' – המשיב (ע"י ב"כ, סרן עומר קנובלר)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי לתעבורה במחוז שיפוטי המטכ"ל שניתן בתיק מטכ"ל (תעבורה) 309/15 (סא"ל עמית פריז – שופט) ביום 20.1.2016. הערעור (הכרעת הדין) התקבל.

פסק-דין

1. התביעה הצבאית מערערת על זיכוי של המשיב מהאשמה שיוחסה לו, שעניינה נהיגה במהירות העולה על המותר, לפי תקנה 54(א)(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. על-פי הנטען, ביום 24.12.2014, סמוך לשעה 10:45, בכביש 40, נהג המשיב ברכב צבאי מסוג "יונדאיי", במהירות העולה ב-25 קמ"ש על המהירות המרבית המותרת באותה הדרך.
2. המשיב כפר במיוחס לו וטען כי זיהוי העבירה היה בעת שהכביש היה סואן וכי "כנראה הן תיעדו רכב אחר מבצע את העבירה".
3. בפני הערכאה קמא העידו שני עדי תביעה, שוטרים צבאיים, שהאחד, סגן נקש, הוא שערך מדידת ממל"ז לרכב, שנטען כי הוא רכבו של המשיב, והוא שהורה לעד הנוסף, סמל כהן, לעוצרו. בעדותו מסר סגן נקש כי אינו זוכר היטב את המקרה ועל כן, ומכוח כלל "הקפאת הזכירה שבעבר", התקבל הדו"ח שערך כראיה. העד מסר על סמך עיון בדו"ח כי מדד את הרכב בו נהג המשיב בתנועה מתקרבת לעברו ומסר

טלפונית לסמל כהן, שהיה במרחק של כ-300-250 מטרים ממנו, לעוצרו, תוך שציין באוזניו את "סוג הרכב וצבעו". סגן נקש מסר כי הרכב הנמדד היה "בודד בכיוון נסיעתו", כשכוונתו לכך ש"בטווח הראיה של הממל"ז 300 מטר בכל כיוון", היה זה רכב בודד. העד, סמל כהן, העיד כי ישב בניידת המשטרה והמתין להוראות מהעד נקש. הוא עצר רכב "יונדאי אקסנט בצבע כסוף" על-פי הוראת סגן נקש. לדבריו, אין קשר עין בינו ובין סגן נקש שכן "המקום שהוא עומד לא צריך להיות גלוי". בתשובה לשאלת המשיב האם ייתכן כי הרכב מבצע העבירה נסע אחרי רכבו של המשיב או לפניו מסר העד כי "יונדאי אקסנט הייתה אחת, זה אני בטוח בוודאות כי לא היה לי מקרה שהיה את אותו סוג רכב בכביש". המשיב העיד ומסר כי נהג במהירות המותרת כחוק, ולדבריו, נוכח המרחק בין מקום עמידת שני עדי התביעה – כ-200 מטרים, אין זה אפשרי שסגן נקש יספיק למדוד את רכבו, לדווח על כך לעד כהן, שאמור לצאת מהניידת ולסמן למשיב לעצור, והכל בתוך 9 שניות, שזהו פרק הזמן שאורך מעת המדידה ועד שלב עצירתו, לפי חישוב שערך המשיב.

4. בית הדין קמא פסק לזכות את המשיב מחמת הספק וקבע כי אמנם "לא עלה כל ספק שהעד נקש אכן זיהה 'רכב מסוג יונדאי אקסנט כסוף' נוהג במהירות מופרזת כמתואר בכתב האישום". לצד האמור נקבע כי "קיים ספק רב" האם קיימת התאמה בין הרכב שנמדד לבין הרכב שנעצר בסופו של דבר, וזאת בשל כך שאין המדובר ברכב נדיר, הוא מצוי בשימוש נפוץ בקרב משרתי קבע, ובשעת המדידה הייתה שעה "המאופיינת בתנועה ערה בעורק תחבורה כה מרכזי". בית הדין קבע כי בהיעדר כל פרט זיהוי ייחודי לרכב מבצע העבירה, כגון מספר הרישוי של הרכב או חלקו, אפשרי כי סמל כהן עצר רכב אחר, שנסע לפניו או אחרי הרכב שסגן נקש מדד.

5. התביעה הצבאית סבורה כי זיכויו של המשיב אינו יכול לעמוד. נטען, כי בדו"ח השוטר שערך סגן נקש נכתב במפורש כי העד "שמר קשר עין רצוף עם הרכב שמדד", וזאת מהשלב שמדדו ועד שהרכב נעצר, ובית הדין קמא לא קבע כל ממצא מהימנות שפגם בתוכנו של הדו"ח. עוד צוין כי גם העד, סמל כהן, הדגיש שלא הבחין בשני כלי רכב מאותו סוג במועד הרלבנטי. התביעה אף הוסיפה כי העד נקש ציין בעדותו שכלי הרכב בו נהג שהמשיב היה בודד "בכל כיוון", בטווח של 300 מטר ואף בכך יש בכדי להפיג את החשש עליו עמד בית הדין קמא.

6. עוד נטען, כי עומס התנועה בכביש בשעות מסוימות אינו עניין הנכלל בידיעה שיפוטית ובפני בית הדין קמא לא הונחה כל ראיה שיכולה לבסס את קביעתו כי בכביש בו נהג המשיב בזמן המדידה הייתה "תנועה ערה".

7. משדו"ח השוטר שערך סגן נקש התקבל כראיה, שמשקלה לא כורסס, ונוכח עדותו של העד כהן, שאף לגביו לא נקבעו ממצאי מהימנות שפגמו במשקל דבריו, סבורה התביעה כי יש להרשיע את המשיב במיוחס לו.

8. המשיב עתר לדחיית הערעור. נטען, כי בית הדין קמא חקר את עדי התביעה, ושוכנע כי נותר ספק בשאלת זהות הרכב שנעצר כרכב שנמדד קודם לכן. הודגש, כי העד, סמל כהן, מסר שממקום עמידתו הוא אינו רואה את סגן נקש ולפיכך מתחייב כי סגן נקש לא יכול היה לשמור על קשר עין רצוף עם הרכב שמדד. עוד נטען, כי בית הדין קמא לא יכול היה לשאול את העד נקש בעניין רציפות קשר העין שלו עם הרכב הנמדד שכן העד מסר שאינו זוכר את פרטי האירוע. זאת ועוד: המשיב סבור כי אין ניתן להבין מעדותו של סגן נקש כי אכן לדבריו, רכבו של המשיב היה בודד בכביש בטווח של 300 מטרים בכל כיוון כטענת התביעה, שכן תשובתו לשאלת בית הדין "יכול להיות שכשאתה כותב בדו"ח 'בודד בכיוון נסיעתו' הכוונה שבמרחק הקצר יחסית בינד לבינו אין כלי רכב אחרים?" לכך השיב סגן נקש: "כן ברור. הכוונה לטווח הראייה של הממל"ז 300 מטר בכל כיוון". נטען, כי תשובה זו של העד סתורה מתוכה ואין ניתן להבין האם התכוון שרק במרחק בינו לבין הרכב הנמדד – במקרה זה כ-98 מטר, לא היו כלי רכב נוספים או שבטווח 300 מטר לא היו כלי רכב נוספים. משעדותו של סגן נקש לא הייתה ברורה ויש צורך "בהשערות" כדי לפרשה, יש באלה בכדי להוליד ספק באשמת המשיב. לפיכך עתר לדחיית הערעור.

דיון והכרעה

9. בית הדין קמא פסק לקבל את דו"ח השוטר שערך העד סגן נקש כראיה "בהתאם לכלל הקפאת הזכירה שבעבר", וזאת בשים לב לכך שדובר בדו"ח שערך העד במסגרת תפקידו, סמוך למועד העבירה המיוחסת בכתב האישום. לעניין היכולת לחקור שוטר על רישום שערך לפני זמן רב, כשאין הוא זוכר את פרטי האירוע הנדון, נפסק כי:

"מאחר שמדובר בדו"חות הנערכים על ידי שוטרים כחלק מפעילותם השוטפת, ואשר הם נדרשים להעיד עליהם בדרך כלל זמן רב לאחר עריכתם, הרי שעצם הצגת המסמך בפניהם אין בה בדרך כלל כדי לרענן את זיכרונם ועדותם מתמצית לאישור טיבו של המסמך ודרך עריכתו. לפיכך עדותם נופלת על פי רוב אל בין גדריו של כלל 'הקפאת הזכירה שבעבר..'. למעלה מן הצורך נוסיף כי העותרים טוענים לפגיעה בזכויותיהם כנאשמים ואולם נראה לכאורה שאין ממש בטענה זו. השוטרים שזומנו להעיד ושמסמכים שערכו הוגשו כמוצגים בתיק, עומדים לחקירה נגדית. במסגרת חקירתם הנגדית בידו

של בית המשפט להתרשם מהם ובאפשרותם של הסנגורים לחקורם בכל עניין שהם סבורים כי יש לו חשיבות ונגיעה לעניינם של הנאשמים (בג"צ 3209/06 שורפי נ' בית המשפט המחוזי בתל אביב (טרם פורסם, 17.4.2006)).

10. בענייננו, מדובר בדיון בתיק תעבורה, בו לא נכח תובע באולם והמשיב לא היה מיוצג. במצב עניינים זה מעורבותו של השופט בהליך היא "גדולה יותר", (ראו ע"ת/53/07 רס"ן כרמי נ' התובע הצבאי הראשי (2007)), ואכן בענייננו נחקרו העדים על-ידי המשיב ואף על-ידי בית הדין.

11. בית הדין קמא לא קבע כל ממצא שיש בו בכדי לפגום במהימנות מי מעדי התביעה. אדרבא, בית הדין קיבל את עיקר תוכנו של הדו"ח שערך סגן נקש, בקובעו "שלא עלה כל ספק בכך שזיהה רכב יונדאי אקסנט כסוף נוהג במהירות מופרזת כמתואר בכתב האישום". לצד זאת בית הדין קמא נמנע מלשאול את העד כל שאלה בעניין היתכנות שמירתו של קשר עין רצוף עם הרכב, עובדה שצוינה במפורש בדו"ח שערך העד, ושהתקבל כאמור, כראיה. העד נקש לא עומת עם השאלה כיצד יכול היה לשמור קשר עין רצוף עם הרכב, שעה שלא היה קשר עין בינו ובין העד סמל כהן. בית הדין קמא אף לא ליבן עם העד את תשובתו בעניין המרחק בו היה כלי הרכב של המשיב "בודד". אף מידת העומס בכביש בו בוצעה המדידה לא נשאלה ולא לובנה עם מי מהעדים. תהיות אלה היו צריכות להתלבן בדרך של שאלות הבהרה מטעם בית הדין (ראו סעיף 175 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). משהעדים לא עומתו עם התהיות האמורות ולא התאפשר להם להתייחס לעניינים אלה, אין ניתן לומר כי יש בדברים כדי לפגוע במשקל עדותם. לעניין זה נפסק כי

"כאשר לא מוצגות שאלות בקשר לסוגיה מסוימת במסגרת חקירה נגדית, בהיעדר הסבר סביר אחר, ההנחה היא כי אין חולקים על דברי העד באותה הסוגיה" (ע"פ 4609/14 צורדקר בטט נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 1.3.2015)).

לא זו אף זו, העובדות שביסוד הספקות שהעלתה הערכאה קמא נשללו באופן ברור וחד בדו"ח השוטר שהתקבל כראייה. בנסיבות אלה, הספק עליו הצביע בית הדין המחוזי אינו עולה כדי "ספק סביר", שעליו להיות "רציני, הגיוני, ובעל אחיזה מעשית במציאות" (ע"פ 6295/05 ועקנין נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 25.1.2007)). משבענייננו מדובר בספק שאין לו ביסוס בראיות שבית הדין קמא ראה לאמץ בלא כל סייג, כמו גם בעדותו של נקש המחוזקת בעדותו של סמל כהן, לפיה לא היו שני

כלי רכב מאותו סוג באותה העת בכביש, סברתי כי לא נפתח כל בקיע בראיות המאפשר את נביטתו של הספק הסביר עליו הוצבע במקרה זה.

12. משבית הדין קמא קבע כי העד נקש מדד את רכבו של המשיב וממצאי המדידה מדויקים, ומשעל-פי הראיות לא היה מקום לכל ספק באשר לזהות בין הרכב הנמדד לרכב שנעצר בסופו של דבר, ראיתי לקבל את הערעור ולהורות על הרשעת המערער במיחוס לו.

ניתן והודע היום, כ"ד בניסן התשע"ו, 2 במאי 2016, בפומבי ובמעמד באי כוח הצדדים.

ארז פורת, אל"ם

שופט בית הדין הצבאי

ל ע ר ע ר י ם

ה ח ל ט ה

אחר מתן פסק הדין המרשיע עתרו הצדדים כי עונשו של המשיב ייגזר בערכאת הערעור, בעתירה עונשית מוסכמת שהוצגה כאמור. העתירה הולמת את נסיבות המקרה, חומרת העבירה בנסיבותיה ויתרת הטעמים שפירט התובע. נוכח הסכמת הצדדים החלטתי לגזור את דינו של המשיב, ולא להורות על החזרת התיק לערכאה קמא לגזירת הדין. מצאתי לכבד את עתירת הצדדים כאמור ולפיה אני גוזר למשיב חודש פסילת רנצ"א אותו לא ירצה אלא אם בתוך שנתיים ישוב ויעבור על העבירה בה הורשע בתיק זה.

אני קונס את המשיב בשיעור של 400 ש"ח שינוכו משכרו בשני תשלומים שווים, חודשיים ורצופים.

החלטה זו תהווה חלק מפסק הדין בעניינו של המשיב.

ניתנה והודעה היום, כ"ד בניסן התשע"ו, 2 במאי 2016, בפומבי ובמעמד הצדדים בהיעדר המשיב ששוחרר מטעמי מחלה. המזכירות תיצור קשר עימו ותעדכנו בהחלטה האמורה.

ארז פורת, אל"ם
שופט בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ו ר י ם

למקור	נאמן	העתק	_____ חתימת המגיה:
מכני	קורל	סגן	
הדין	בית	קצינת	_____ תאריך: